

RANTASALMI 51 HERALAMPI

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Taisto Karjalainen 1998

Sisällysluettelo

	sivu:
Johdanto	1
Arkistotiedot	1
Ote peruskartasta	2
Kaivauspaikan sijainti, topografia ja lähilöydöt	3
Tutkimus	3
Yhteenveto	4
Negatiiviluettelo	4
Dialuettelo	4
Karttaluettelo	5
Kartat	6 - 7
Kuvataulut	8 - 11
Liite: Radiohiilianalyysi <i>puuttuu 19.5.1999</i>	

Mahmyd 6.5.1999
Chen Andersson

Johdanto

Syyskuussa 1998 Rantasalmien Ritokankaan ja Pirskanlahti b:n kaivauksilta käytiin parina päivänä tutkimassa Heralammen kohdetta. Edellisvuonna kohteessa oli todettu liesi, joka uhkasi sortua hiekkakuoppaan (Tark. Karjalainen 1997). Syksyn kaivauksien yhteydessä sortuva liesi päätettiin tutkia pienialaisella kaivauksella. Heralammin kohde kaivettiin pääasiallisesti 21. - 25.9.1998. Kaivajina toimi pari kaivajaa Ritokankaan kaivauksilta ja työtä johti joko kaiv. joht. Taisto Karjalainen tai piirtäjä Satu Koivisto.

Heralammin kohde löytyi Antti Bilundin inventoidessa aluetta vuonna 1993. Inventoinnin yhteydessä alueelta löytyi myös kvartsi-iskoksia. Vuonna 1997 alueelle tehtiin koekuopitusta, mutta kuopat olivat löydöttömiä.

Arkistotiedot

Rantasalmi 51 Heralampi, kivikautisen asuinpaikan kaivaus ajalla: 21. - 25.9.1998.

Kunta: Rantasalmi   Kylä: Rantasalo

Tila: Lankila: Om: Kahimo Taimi os. Lankila, 58900 Rantasalmi. Eronen Ritva Anneli os. Lankila, Pappilantie 6 G 7, 58900 Rantasalmi. Kahimo Seppo Arvo Ilmari os. Lankila, 58900 Rantasalmi. Touru Seija Riitta os. Lankila, 58900 Rantasalmi.

Peruskartta: 3233 09 Rantasalmi (Helsinki 1989).

Koordinaatit: x: 6886 79 , y: 3565 08, z: 80 - 83 mpy.

Aikaisemmat tutkimukset: Inv. Antti Bilund 1993, tark. Taisto Karjalainen 1997.

Aikaisemmat löydöt: KM: 28047 Kvartsi-iskoksia 4 kpl. 40.7 g.

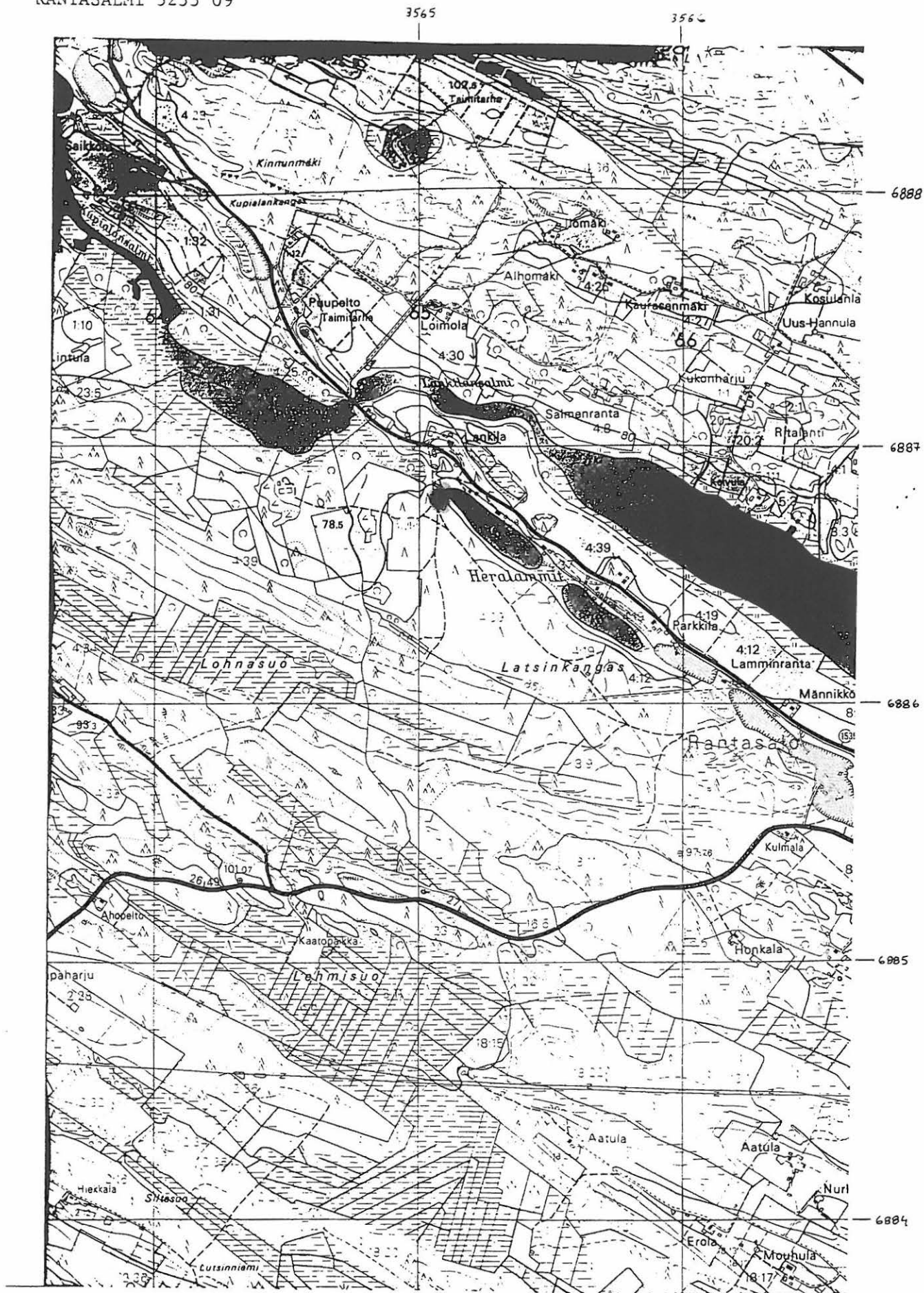
Kaivaukselta tulleet löydöt: -

Kertomukseen liittyvät kuvat: Luettelo s.4

Kertomukseen liittyvät diat: Luettelo s.4

Kertomukseen liittyvät kartat: Luettelo s.5

Helsingin 6.5.1999 Taisto Karjalainen

TUTKIMUSALUE ON MERKITY KARTTAAN PUNAISELLA
X=6886 76-6886 84
Y=3565 04-3565 12
Z=84.13

Kaivausalueen sijainti, topografia ja lähilöydöt

Heralammin asuinpaikka sijaitsee Rantasalmen kirkosta 3,6 km suuntaan 337 gon (luoteeseen). Kohteen maasto on tasaista hiekkakangasta, jossa on järeä mäntymetsä. Alueen koillisreuna laskee Heralampeen. Törmän päällys on korkeudeltaan noin 82 mpy. ja juuri 80 mpy. Heralammin luoteispäässä on hiekkakuoppa, jonka pohjoisreunalla kohteesta kaivettu liesi sijaitti.

Heralammin lähiasuinpaikkoja ovat Rantasalmi 23 Kupialankangas, 29 Kupiala a, 36 Kupiala b, 49 Pirskanlahti a ja 50 Pirskanlahti b. Kohteet sijaitsevat Lankilansalmen ja Pirskanlahden välillä kulkevan kaakko - luode -suuntaisen hiekkaharjun reunamilla.

Tutkimus

Edellisvuoden tarkastuksen yhteydessä alueelle kaivettiin koekuoppia, jotka olivat löydöttömiä. Tutkimuksessa päätettiin kaivaa ainoa muinaisjäännökseen viittaava merkki; hiekkakuopan reunassa sijaitseva osittain tuhoutunut liesi. Alueelle tehtiin koordinaatisto, jonka peruspaalu x: 500, y: 200 sijaitti noin 40 m Heralammin lounaisreunasta lounaaseen ja hiekkakuopan eteläreunasta 1,5 m etelään. Koordinaatistossa x kasvoi suuntaan 359 gon. Kaivauksella avattiin 1,5 m x 2 m -kokoinen alue, jonka keskellä liesi sijaitti. Kaivausalan korkeudet laskettiin absoluuttisina arvoina ja korkeus mitattiin Heralammin pinnasta, joka on 76,6 mpy. Kaivausalueelta poistettiin turve lapiolla, jonka jälkeen kaivausta jatkettiin pelkoilla 5 cm kerroksina. Kaivauskerrokset laskettiin turpeen alisesta mineraalimaasta lähtien eli turpeen alinen taso oli 0, jonka jälkeen kaivettiin ensimmäinen 5 cm kerros ja saavutettiin taso 1. Liettä kaivettiin 13. tasoon saakka. Liesi sijaitti hienossa kivettömässä hiekassa. Ensimmäisessä kerroksessa havaittiin rikkoutumaton huuhtoutumiskerros koko kaivausalueella. Liedessä oli runsaasti nokea ja hiiliä ja punaiseksi palanutta hiekkaa. Liesi oli selkeästi kuoppaliesi, jonka kuoppa oli havaittavissa jo maan pinnalla ennen kaivausta. Hyvin samantyyppinen liesi tavattiin samaan aikaan myös Ritokankaan kaivauksella (Kts. Kaiv. kert. Rantasalmi Ritokangas 1998; kaiv. alue 1, ruudut 178 - 182/1188 - 1890). Lieden kaivauksessa ei tavattu mitään löytöjä eikä likamaa-alue näyttänyt jatkuvan lieden ulkopuolelle.

Yhteenveto

Yhteenveto

Kaivauksen tavoitteena oli tutkia hiekkakuopan reunassa sijainnut liesi, joka oli osittain tuhoutunut ja joka todennäköisesti olisi tuhoutunut kokonaan lyhyessä ajassa hiekan sortumisen vuoksi. Alueen ympäristöä ei ryhdytty tarkemmin tutkimaan, koska edellisvuonna alueelle kaivetut koekuopat olivat kaikki löydöttömiä. Tutkimuksessa paljastui kuoppaliesi, jonka rakenteet jatkuivat noin 65 cm syvyyteen. Tutkimuksessa tuli vaikutelma, että liesi oli irrallinen ilmiö, eikä sen yhteyteen todennäköisesti liity asuinpaikkaa. Liesi on todennäköisesti perustettu yhtä aktiviteettia varten eikä sen ympäristössä ole oleskeltu pitempiä aikoja. Tähän viittasivat lieden ympäröivän maan puhtaus ja löydöttömyys sekä lieden rakenne. Liesi vaikutti siltä, kuin se olisi poltettu vain kerran. Liedessä oli runsaasti hiiliä, mutta ei esimerkiksi valkeaksi palanutta hiekkaa tai palaneita kiviä, jotka olisivat palaneet useampien käyttökertojen yhteydessä. Alueelta vuoden 1993 inventoinneissa löytyneillä kvartseilla ei todennäköisesti ole yhteyttä lieteen. Lieden hiilistä otettiin Radiohiiliajoitus. Samantyyppinen liesi tavattiin vuoden 1997 inventoinnissa Latsinkankaan kaakkoisreunalla sijaitsevan suuren hiekkakuopan lounaisesta reunasta.

Negatiiviluettelo

9	Heralammin liesi puoleksi romahtaneena hiekkakuopassa.
11	Heralampi. Profiili puhdistettuna.
13	Heralampi. Taso 2.
14	Heralampi. Taso 3.
30	Heralammin liesi, taso 4.
10	Heralampi, taso 6.
12	Heralampi, taso 8. Iso kivi kokonaan esillä nurkassa.
13	Heralampi, taso 9.
15	Heralampi, taso 10.
17	Heralampi, taso 11.
18	Heralampi, taso 12.

Dialuettelo

41030	Heralammin liesi puoleksi romahtaneena hiekkakuopassa.
41031	Heralammin profiili puhdistettuna.
41032	Liesi, taso 1.
41033	Taso 2.
41034	Taso 3.
41035	Taso 4.
41036	Taso 6.
41037	Taso 7.
41038	Taso 9.
41039	Taso 10.

Karttaluettelo

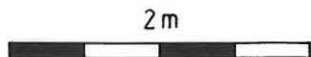
Alue x:500 - 502/y: 200 - 202	koko	mk	sivu
Tasot 1,3,6,8,11 ja 12	A4	1:50	6
Pinta- ja pohjavaaitus sekä	”	”	7
Profili x: 501 - 501,50/y: 200 - 202	”	1:20	

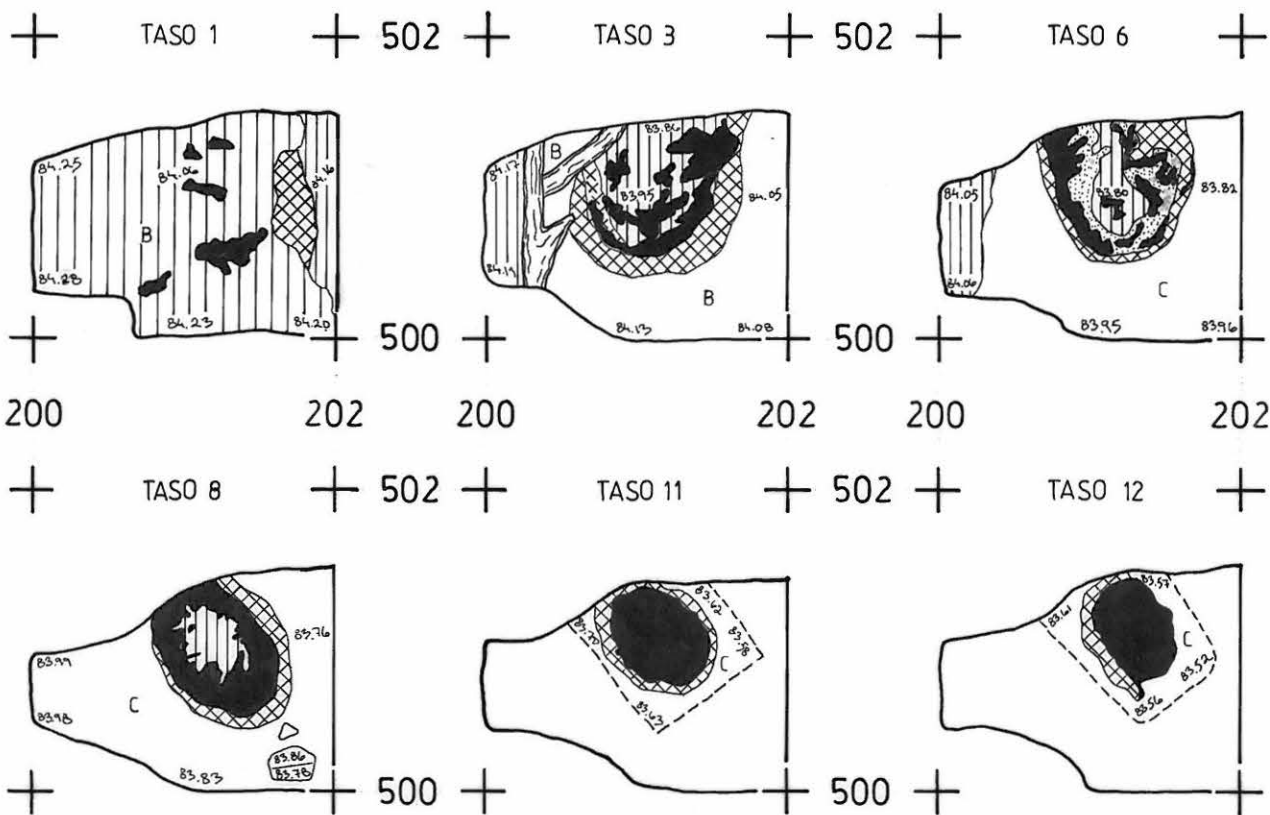
RANTASALMI 51 HERALAMPI

Taisto Karjalainen 1998

Liesi hiekkakuopan reunalla
Tasot 1, 3, 6, 8, 11 ja 12
Korkeudet m mpy
Mk 1:50
Piirt. Taisto Karjalainen

- B rikastunut hiekka
- C pohjamaa
- ▨ heikko harmaa likamaa
- ▧ harmaa likamaa
- ▩ punainen palomaa
- valkea palomaa
- nokimaa
- ▬ voimakas nokimaa
- kivi

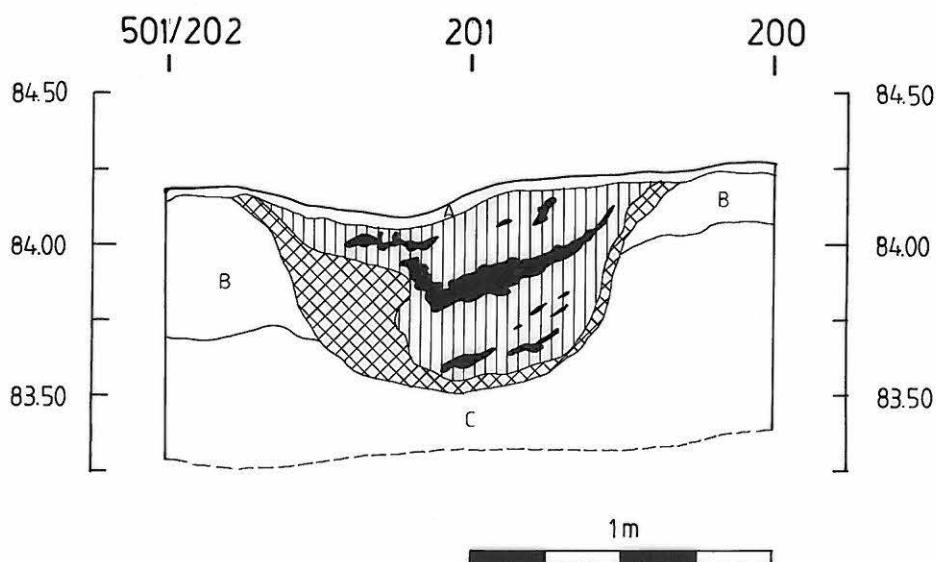
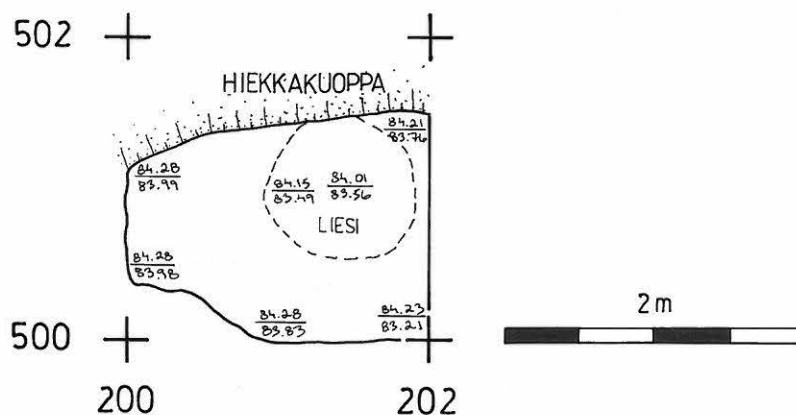
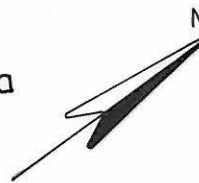

RANTASALMI 51 HERALAMPI

Taisto Karjalainen 1998

Liesi hiikkakuopan reunalla
Pinta- ja pohjavaaitus ja
profiili 501/202-200
Korkeudet m mpy
Mk 1:50 ja 1:25
Piirt. Taisto Karjalainen

A	huuhtoutunut hiekka
B	rikastunut hiekka
C	pohjamaa
	harmaa likamaa
	punainen palomaa
	voimakas nokimaa

RANTASALMI 51 HERALAMPI
Taisto Karjalainen 1998

113086
Liesi puoleksi romahtaneena
hiekkakuopassa. W-E.

113087
Profiili puhdistettuna. W-E.

RANTASALMI 51 HERALAMPI
Taisto Karjalainen 1998

113088
 Liesi, taso 2. S-N.

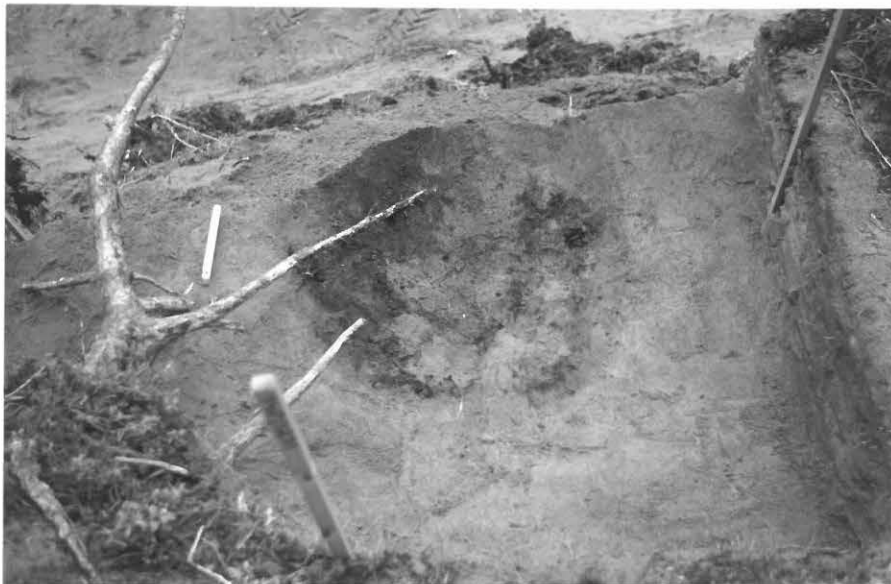

113089
 Liesi, taso 3. SE-NW.

113090
 Liesi, taso 4. SE-NW.

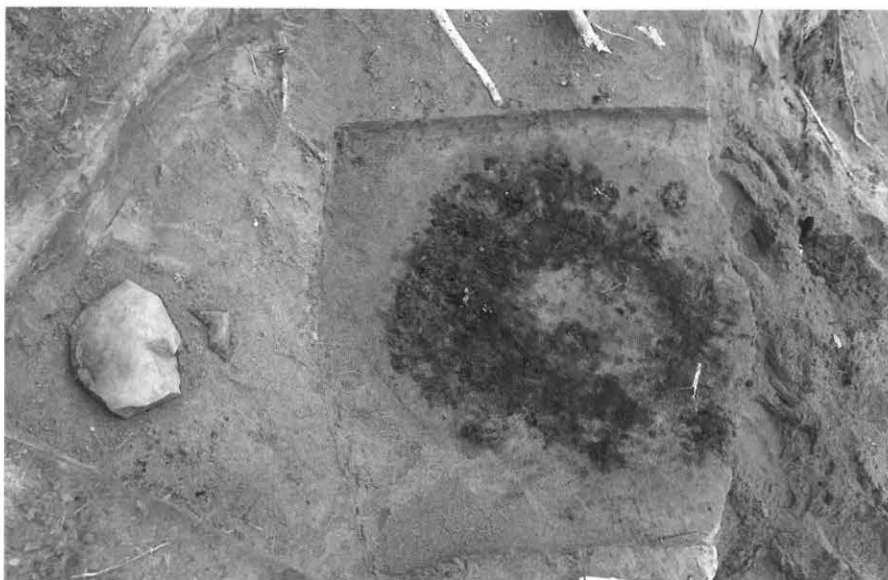
RANTASALMI 51 HERALAMPI
Taisto Karjalainen 1998

113091
 Liesi, taso 6. SE-NW.

113092
 Liesi, taso 8. Iso kivi kokonaan
 esillä murkassa. NE-SW.

113093
 Liesi, taso 9. NE-SW.

RANTASALMI 51 HERALAMPI
Taisto Karjalainen 1998

113094
Liesi, taso 10. NW-SE.

113095
Liesi, taso 11. NE-SW.

113096
Liesi, taso 12. NE-SW.